

Н.Є. Помаранська

Історія макіяжу

м. Рівне 2011

Міністерство освіти і науки України
Рівненський професійний ліцей

Н.Є. Помаранська

Історія макіяжу

Конспекти лекцій теоретичного
навчання з предмету «Історія макіяжу»
для учнів за професією «Візажист»

Рівне 2011

ЗМІСТ

Вступ.....	5
Тема1. Стародавній світ.	
Древній Єгипет.....	6
Древня Греція.....	8
Древній Рим.....	10
Тема2 . Епоха Середньовіччя. Доба Відродження	
Середні віки.....	12
Відродження (Ренесанс)	14
Тема3. Особливості використання декоративної косметики в XVIII-XIX ст.	
Бароко.....	16
Рококо.....	18
XIX століття.....	19
Тема 4. XX сторіччя.....	21
Тема5. Особливості використання декоративної косметики в країнах Сходу.....	26
Список використаних інформаційних джерел.....	29

Вступ.

Література:

Секреты женской красоты/ Сост. О.В. Таглина; Рисунки В.М. Юденкова; Худож.-оформитель Л.Д. Киркач-Осипова. – Харьков: Фолио, 2005. – 285с. (ст.20-24)

Поняття краси змінювалося з плином часу. Кожна історична епоха створювала свій ідеал. Він залежав від клімату, політичних і економічних умов, від моральних установок, релігії, від особливостей побуту різних прошарків суспільства.

Великі розуми людства роздумували про таємниці законів краси, про природу прекрасного. Наприклад, Бодлер писав, що вона складається з двох елементів – одного вічного і незмінного, що не піддається жодному визначенню, а другого відносного і тимчасового, що складається з того, що дає нам певна епоха, мода, смаки, пристрасті і пануюча мораль. Незмінними умовами «вічної і незмінної» краси були і залишаються симетрія, гармонія, єдність в багатогранності, взаємна відповідність всіх рис і пропорцій, закінчений цілісний образ, відчуття справжнього життя.

Зміна естетичного ідеалу не виключає єдиної для всіх якості в різних типах краси – гармонії.

Грецька міфологія приписує чарівній Афродіті винайдення засобів для підтримання краси, Єлені Троянській – їх розповсюдження.

Не зважаючи на те, що деякі події лише міфи чи легенди, між рядків ми можемо прочитати багато цікавого. Відношення до краси, косметики в різні часи було різне. Важливо зрозуміти мотиви, які спонукали людей до певних діянь. Завдяки їм ми сьогодні маємо велику кількість засобів, що допомагають не тільки зберегти красу, а й боротися з хворобами чи косметичними недоліками шкіри. Важко сьогодні уявити сучасне життя без косметики, і це не випадково, адже на різних етапах розвитку людина прагнула покращити вигляд свого тіла відповідно до своїх уявлень про красу. А воно, як виявилось, дуже відносне. Не завжди людині подобалося те, що створила природа, деколи хотілося щось підправити. Наші предки придумали тисячі способів прикрасити себе, іноді навіть в шкоду своєму здоров'ю. Про це та ще багато чого цікавого розповість даний посібник.

Тема1. Стародавній світ.

Література: Криксунова И. Книга-подарок, достойный королевы красоты.- СПб.: прайм-Еврознак, 2003.-256с. (с.96)

Секреты женской красоты /Сост. О.В. Таглина.–Харьков: Фолио,2005. –285с. (20-21)

symbolsbook.ru; shevv.ru; ukreferats.org.ua; nadiya-club.narod.ru; zirop.ru;hammam.com.ua

Древній Єгипет

Ідеалом Древнього Єгипту була струнка, граційна жінка. Тонкі риси обличчя з повними губами і великими мигдалевидними очима, форма яких підкреслювалась спеціальними контурами, контраст важких зачісок з тендітною витягнутою фігурою викликали уявлення про екзотичну рослину на гнучкому стеблі.

Єгиптянам побутовий грим був відомий ще в 4500 років тому.

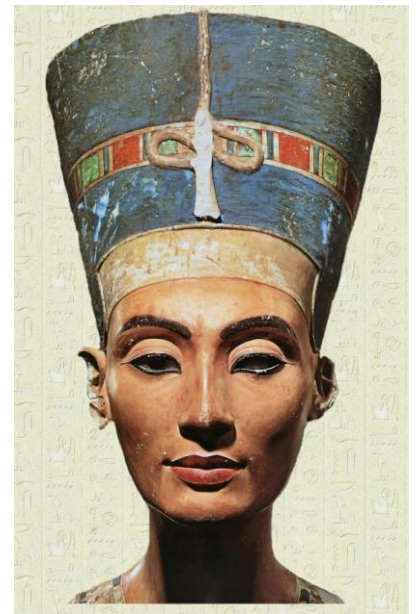
Тональні креми називали раніше притираннями. Єгипетська цариця Клеопатра зберігала їх у витончених алебастрових посудинах, прикрашених золотом, лазуритом і бірюзою. Для виготовлення притирань використовували свинець. Він надавав шкірі засліплюючої білизни. Однак, пізніше було виявлено, що при регулярному застосуванні свинець просочувався всередину через пори шкіри, що призводить до тяжкого отруєння.

У Давньому Єгипті широкі брови вважались ознакою мудрості, і єгиптянки, щоб не викликати сумнівів в своїх розумових здібностях, надавали цій частині обличчя виразність за допомогою сажі.

Щоб розширити зіниці і надати блиск очам, жінки Єгипту крапали в них сік із рослини «сонний дурман», яка згодом стала називатися білодонною. Самим красивим кольором очей був зелений, тому очі обводили зеленою фарбою з вуглекислої міді (пізніше її замінили чорною), їх видовжували до скронь. Білки очей підсинювали мідним силікатом. Зеленою фарбою із розтертого мелахіту фарбували нігті і ступні ніг.

Єгиптянки винайшли особливі білила, які надавали темній шкірі світло-жовтого відтінку. Він символізував землю, зігріту сонцем. Їдкий сік ірису вживали в якості рум'ян. Подразнення шкіри цим соком викликало почервоніння.

Єгиптянки славились своїм мистецтвом виготовляти різноманітні лаки, притирання, фарби і пудри, які за своїм складом близькі до теперішніх. Широко використовувалися ароматичні і косметичні засоби. У мумій, які збереглися до наших днів нігті були фарбовані оранжевим кольором, а іноді покриті позолотою.

Цариця Нефертіті

Прикладом древньоєгипетського ідеалу краси була цариця Нефертіті (в пер. з єг. «прекрасна прийшла»). Вона була невисокого зросту і дуже приваблива, про що свідчать багаточисельні скульптури, рельєфи і малюнки. Вона мала смугляву шкіру, але про натуральний колір волосся невідомо, адже вона завжди голила голову. Досконало вміла користуватися косметикою. На зображеннях ми можемо її побачити з підбритими бровами, ретельно обведеними фарбою, і контурами очей, які виходять за межі повік. Та найбільший розквіт косметики був пов'язаний з іменем цариці Клеопатри (пер. з Єг. «Сильна») – 69-30рр. до н. е. Вона розумілася в косметології,

звеліла побудувати парфумерно-косметичну фабрику, а також написала книгу «Про ліки для обличчя». Це був перший косметичний довідник з рецептами приготування губної помади, рум'ян, пудри та ін.

Цариця Клеопатра

Відомо, що чоловіки і жінки білились, рум'янились, фарбувались за допомогою пензлів і голок із слонов'ячої кістки. Спочатку зеленою, а згодом і чорною фарбою оформляли брови і вії. Пудрились червоною і жовтою охрою*. Нижні повіки підфарбовували сірою і зеленою фарбою, а верхні – чорною. Коли зелена фарба вийшла із моди, її замінила оранжева, якою підфарбовували ступні ніг і кисті рук. Виготовляли косметичні засоби тільки жреці, а косметичними процедурами займались служителі храму. Багато косметичних засобів мали лікувальні властивості. Наприклад, малахітова зелень лікувала від вірусного захворювання очей – трахоми. В Єгипті вміли видаляти бородавки.

Пом'якшували і дезінфікували шкіру за допомогою засобів в основі яких були тваринні жири. На той час був вже відомий спосіб виготовлення яскравих неонових барвників, з мушель морських молюсків. Також існували косметичні засоби для маскування ознак старіння і покращення росту.

Слава про мистецтво єгиптянок пізніше дійшла до Риму, і римські імператриці на вагу золота цінили придбані у шахраїв храму Ісіді** таємничі склади «косметикони», які ніби надавали обличчю блиск золота і білизну слонов'ячої кістки. У єгиптянок римляни навчилися гримуватися. У чоловіків, як і в жінок грим був вимогою етикету.

Ісіда

*Охра (вохра) – природна порошкова чи земляниста суміш оксидів і гідроксидів заліза (гематитулімоніту) зглинистими частинами. Колір різноманітний, змінюється в широких діапазонах від жовтого і бурого до червоного різного ступеню насиченості.

**Ісіда – богиня Древного світу, покровителька материнства і жіночності

Венера Мілоська

Древня Греція

В Древній Греції був культ тренованого тіла. В основі ідеалу краси лежала гармонія духу і тіла. Ідеально красивою могла вважатися людина, у якої всі частини тіла і риси обличчя знаходились в гармонії.

Художники винайшли і залишили після себе так звані канони і модулі. Еталоном краси для греків стала скульптура Афродіти (Венери). Її зріст 164см, об'єм бюсту – 86см, талії – 69см, бедер – 93см.

Ідеальним вважалось обличчя, яке можна було поділити на три чи чотири рівні частини. Прекрасне обличчя поєднувало прямий ніс, великі очі з дугоподібними краями повік. Відстань між очима – не менше величини одного ока. Великі випуклі очі підкреслювалися округлою лінією брів.

Насправді знайомству з косметикою греки зобов'язані імперії фараонів. В Древній Греції були популярні білила для обличчя і чорна фарба для підведення очей. Гречанки не просто чорнили вій сажою, а й закріплювали її сумішшю з яєчного білка зі світлою смолою. Губи і щоки вони рум'янили за допомогою сурика*.

Для надання білизни обличчю гречанки використовували білила, легкі рум'яна, пудру, губну помаду і кіптяву від згорання спеціальної есенції для підведення очей. По античному міфу навіть Афродіту запідозрили у використанні гриму. Самою відомою суперечкою про те, хто красивіший, була суперечка між богинями Герою, Афінною і Афродітою. Її доручили розв'язати сину троянського царя Парису. «Яблуко суперечки» з надписом: «Найпрекрасніший» Парис передав, як відомо, Афродіті. Всі знають чим це закінчилось, але мало хто знає, що за легендою Афродіту звинуватили у використанні пудри і губної помади. Це було перше застосування косметики для покращення своєї зовнішності.

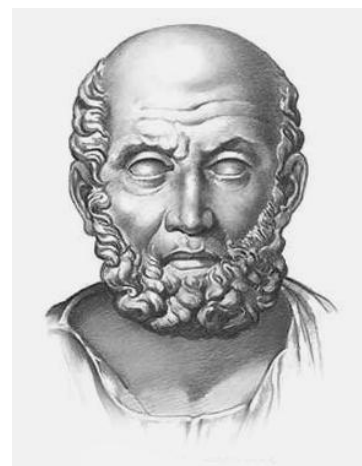
Наука про косметику – косметологія – родом з Греції. І саме слово «косметика» виникло з грецького «космейн» - прикрашати. Існує безліч доказів того, що косметика існувала в Древньому світі. Було знайдено безліч рецептів викарбуваних на стінах храмів. В ті часи різні пахощі, мазі, фарби для обличчя не належали всьому населенню, а були привілеєм вищого прошарку населення.

Жінки з народу, яким косметичні засоби були малодоступні, накладали на ніч на обличчя маску з ячмінного тіста з яйцями і приправами.

Видатний лікар Древньої Греції Гіппократ, один з основоположників античної медицини, був і одним із перших косметологів. В своїх працях він приділив увагу боротьбі з косметичними дефектами шкіри.

* Сурик – мінерал, який являє собою окис свинцю, має цегляно-червоний колір

Він виписував притирання, які допомагали відновити жінкам зів'ялу красу освіжити її. Історія не зберегла відомостей про те, наскільки дієвими були ці ліки, але жінки до сьогодні борються за молодість і красу.

Гіппократ

Учень Гіппократа Діокл рекомендував гігієнічні ванни і масаж, а також різні олійки і мазі для пом'якшення шкіри. Ним була випущена солідна праця з основ косметики. В ній були поради по догляду за волоссям, їх фарбування, догляду за шкірою обличчя, очима, зубами, рукам.

Інший лікар древності – Гален – створив рецептуру крему, який називався сьогодні називають «Кольдкрем». Гален, ще тоді відмітив, що існує косметика, призначена для підкреслення природної краси, і косметика, яка передбачає маскування недоліків, наприклад, рум'яна, білила.

До VII ст. до н. е. гречанки зовсім не фарбувалися, тільки підводили брови, які в ідеалі повинні доторкатися одна до одної. Гречанки прагнули видаватися витонченими і лінію брів робили тонкою і довгою, заводячи її за скроню. В кого брови були рідкими, користувалися накладними. Однак, принесені варварами фарби потроху взяли верх над розумом. Червоний колір губ отримували за допомогою винної закваски, а пудру замішували на ядовитому окисі олова. Аспазія, кохана Перикла, написала трактат про мистецтво краси. Аристофан в своїх комедіях жорстко і з насмішкою висміював користування білилами і притираннями.

Можна сказати, що косметика зародилась і намагається випробувати перші свої сили. Попереду багато відкриттів і розчарувань, успіхів і поразок.

Древній Рим

Найдавніший (царський) період римської історії (VII-VI ст. до н. е.) був перехідним від первісного до рабовласницького. Наприкінці IV ст. було проголошено республіку. Завоювання і пограбування великих територій та жорстока експлуатація населення провінцій, що приєднувалась, перетворення переможених народів у рабів призвели до значного збагачення панівного класу – рабовласників. Історію Стародавнього Риму прийнято поділяти на два періоди Римську Республіку і Римську Імперію. Розквіт римської античної культури належить до пізнього республіканського періоду і початку імперії.

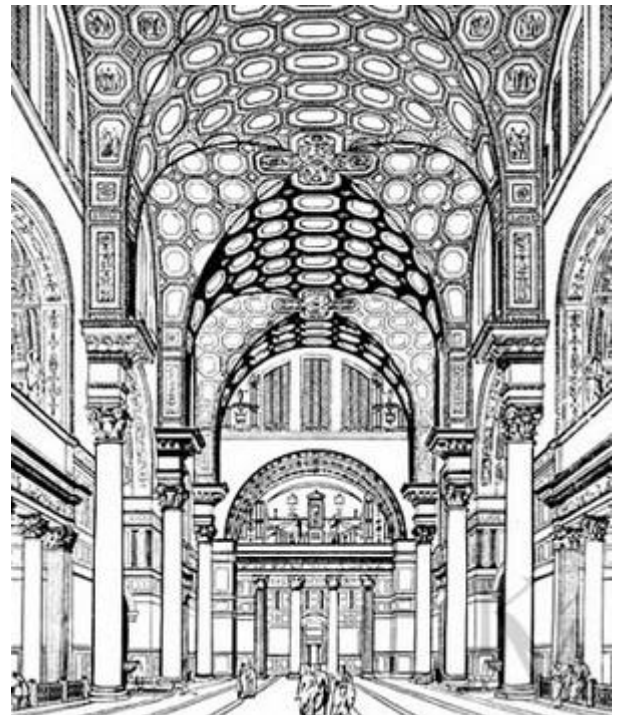
Римлянки захоплювалися парфумами і знали багато засобів для підтримки та підсилення краси: маски для обличчя і рук, ванни із фруктових соків та молока ослиці, мазі-креми, штучні зуби і накладні брови, всілякі корсети тощо. Жінки сильно білили обличчя, шию, груди, руки, наводили за допомогою вохри і винних дріжджів рум'янець на щоках, не особливо переймаючись неприродним виглядом. Брови та повіки підводили сажею; пудру виготовляли з білої хетської глини. Великою популярністю користувалась «діасразмата» – щось на зразок компактної пудри – суміш із бобового та пшеничного борошна. Косметикою користувались як жінки, так і чоловіки, особливо у період імперії.

Косметичні засоби для повсякденного туалету виготовлялись в домашніх умовах, а догляд за шкірою і волоссям проводили спеціально навчені молоді рабині під наглядом старших і досвідчених жінок. Так що можна вважати, що перші косметичні салони вже існували.

Виховані і вчені дівчата повинні були вміти говорити по-грецьки, змащувати тіло оліями, застосовувати мазі, фарби і притирання. Знаннями по догляду за тілом повинна була володіти кожна освічена жінка. І вони із задоволенням вчилися.

Римляни велику увагу приділяли гігієні тіла. В Древньому Римі було 925 громадських лазень. Вони вражають своїми розмірами. Тут була гаряча і холодна вода, ванни, парні кімнати, роздягальні, приміщення з лежачками для відпочинку і масажу. Можна було займатися гімнастикою в гімнастичних залах.

Римлянкам були відомі засоби для видалення волосся, навіть до введення гарячих голок у волоссяні мішечки. Вони вміли боротися із запахом поту. Жінки освітлювали шкіру за допомогою золи, а для видалення небажаного волосся користувались негашеним вапном. Якщо потрібно було посилити ріст волосся використовували сушених ящірок і жаб.

Приміщення громадської лазні

В Римі застосування декоративної косметики було масовим явищем, особливо в часи імперії. Римлянки витрачали великі кошти на косметику. Гримувались настільки наполегливо, що іноді ставали предметом сатири.

Римський поет Марціал писав: «Дві третіх Мессаліни сховані в коробочках з косметикою. Її туалетний столик являє собою сотні можливих способів обману... Жоден чоловік не може сказати, що її любить, так як те, що він в ній любить, їй не належить, а те, що їй належить, - любити неможливо».

Мессаліна – це п'ята дружина Римського імператора Клавдія. Вона була красунею із золотисто-попелястим волоссям та великими очима та виразними віями. Це одна з жінок Древнього Світу, яка довела догляд за своїм тілом до рівня високого мистецтва.

Запитання для самоконтролю.

1. В чому проявлялися особливості прикрашання тіла древніх єгиптян?
2. Хто виготовляв косметику в Давньому Єгипті?
3. Який внесок зробила остання цариця Древнього Єгипту Клеопатра в розвиток культури прикрашання тіла?
4. Якою повинна бути ідеальна людина з точки зору давніх греків?
5. Як прикрашали своє обличчя жінки Давньої Греції?
6. Якими досягненнями могли пишатися давні римляни в сфері косметології та макіяжу?
7. Порівняйте рівень розвитку різних держав Давнього світу? Як він відрізняється і в чому є схожість?

Тема2 . Епоха Середньовіччя. Доба Відродження

Література: Криксунова И. Книга-подарок, достойный королевы красоты.- СПб.: прайм-Еврознак, 2003.-256с. (с.32)

Секреты женской красоты /Сост. О.В. Таглина.–Харьков: Фолио,2005. –285с. (25-27)
manera.su; wikipedia.org/wiki/;bibliotekar.ru

Середні віки – важливий етап у розвитку світової культури. У Західній Європі це епоха традицій і заборон. Середньовіччя має три етапи свого становлення: «дитинство» – до романський період (V-X ст.), «юність» – романський період (X- XIII ст.), «зрілість» – готичний період (XIII- XV ст.).

Одним із постулатів церкви став постулат про «гріховність» тіла людського, яке віднині не є предметом споглядання і захоплення, а є витоком і вмістилищем «гріха».

В часи Середньовіччя макіяж відходить на задній план через безпощадне осудження зі сторони церкви. Не дивлячись на замкнутий спосіб життя, жінки не відмовились від макіяжу: ними були придумані витончені засоби догляду за обличчям і тілом.

В середні віки мода наказувала пані мати високий відкритий лоб і брови повністю видаляли гарячим воском.

Жінок з темними і густими бровами вважали відьмами і відправляли на вогнища.

Тіло приховували під важкими тканинами, які щільним мішком покривали фігуру. Волосся повністю приховували.

Був позабутим весь арсенал засобів для покращення зовнішності, які були популярні в античні часи. Звели до мінімуму використання води та мила. Великою повагою користувалися вагітні жінки, адже під час хрестових походів багато людей помирили і країні потрібно було поповнювати населення. Мода на вагітність і культ Діви Марії призвели до того, що жінки купували собі «вагітні» животи і монтували їх в плаття. Але це тривало не довго.

Нова епоха гриму почалася в XII столітті при флорентійському дворі, звідки проникла у Францію. При царюванні Генріха IV гримувались навіть чоловіки.

В XII-XIII столітті культура набуває більш світського характеру. Іде накопичення багатств. В рицарському середовищі з'являється стремління до розкоші. Виникають ідеали далекі від аскетизму.

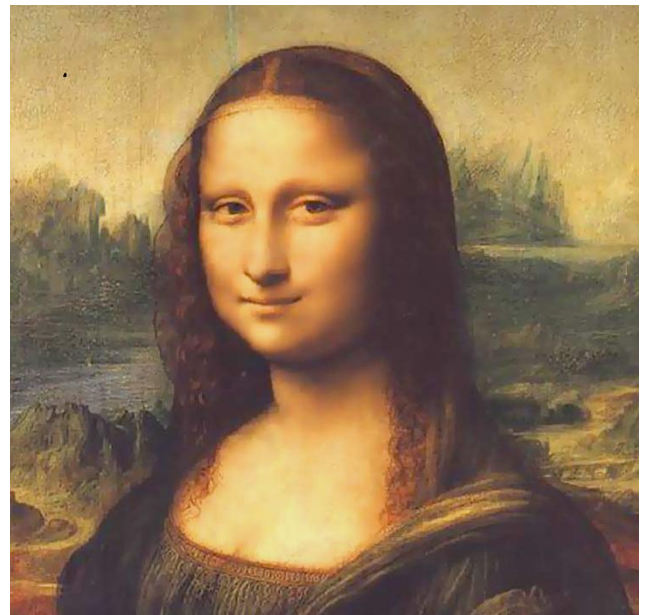
В XIII столітті розквітає поклоніння «прекрасній дамі». Трубадури вихваляють королів рицарських турнірів, їх тонкий і гнучкий стан, подібний виноградній лозі, світле волосся, видовжене обличчя, прямий тонкий ніс, густі кучері, ясні і веселі очі, шкіру подібну до персика, вуста червоніші, ніж вишня чи троянда літньої пори. Жінку порівнюють з трояндою, яка ніжна, тендітна і витончена.

В XIV столітті з'явилася перша спеціальна література про анатомію, деякі магічні і косметичні рецепти, а також про рецептуру косметичних засобів, авторами якої були Джиорованні, Марінелло, Баптиста, Поста, Сцебелла, Кортізе і ін..

В XV столітті в період готики в моді S-подібний силует фігури.

В епоху раннього відродження канонами краси стали блідий колір обличчя і довге шовковисте біляве волосся. Ідеальною вважалася «лебедина шия» і високий чистий

лоб. Щоб відповідати цій моді вибрівали спереду волосся і вищипували брови. Для того, щоб шия видавалася довшою, потилицю підбрівали також.

Леонардо да Вінчі «Джоконда»

Відродження (Ренесанс)

Відродження приносить зовсім інше розуміння краси. Замість тонких, струнких фігур стають привабливими пишні форми, широкі бедра. В моду входить золотисто-рудий колір волосся.

Італія епохи Відродження. Саме в цій країні косметика переживає дивовижний підйом. Завдяки старанням жінок цієї країни оформляється ідеал краси, що вимагає додаткових турбот і старань по догляду за тілом. Мешканкам Риму, Флоренції і Генуї вдавалось так фарбувати вії в чорний колір, що вони різко контрастували з шкірою обличчя, а також з світлим волоссям. Італійки взяли за правило користуватися масками. Вони використовували для цього свіжу телятину, заздалегідь замочену в дощовій воді. Тонкий шматок телятини положили на обличчя, щоб надати обличчю свіжості і пружності. Великий Данте, спостерігаючи за жіночими хитрощами, відмічав, що в Італії практично не було представниць прекрасної половини людства, які не мали б в своєму «арсеналі» безлічі кремів, протирань, мазей, фарб і помад.

В XVI столітті венеціанки вважали просто необхідним перед нанесенням фарби (макіяжу) обтирати обличчя водою.

Варто врахувати, що косметичні засоби того часу неможна ставити в ніяке порівняння з сучасними – ні по зовнішньому вигляду, ні по складу, ні по дії. Більш-менш близькими можна вважати косметичні засоби, що існували у Франції в XVI столітті.

Були зроблені спроби поставити косметику на наукову основу. Так, в Парижі в XVI столітті була видана «популярна» книга, автором якої був доктор, регент медичного факультету Паризького університету Андре ле-Фуріньє «Украшение человеческой природы и убранство женщин». Але, якось не склалось в ті часи у косметики з наукою. Ось один з рецептів: « візьміть 12 свіжих курячих яєць, відділіть жовтки і почистіть від шкаралупи, додайте краплю кориці, все це повинне бути змішане і перегнане через скляний куб разом з дистильованою водою, якою потрібно мити обличчя».

В середині XVI століття з'явилась книга італійського ерудита Жироламо Русселлі «Секрети сеньора Алексіса». В ній було багато рецептів, але вони були далекі від реального життя реальних красунь. Наприклад, «Візьміть білих голубів і годуйте їх сосновим насінням на протязі 15 днів. За тим заріжте їх, відірвіть голови, ноги, вийміть нутрощі; пропустіть їх через перегінний куб, за тим додайте туди м'якиш білого хліба, замочений в мигдальному молоці, 400 грамів телячого мозку і топлене свиняче сало. Все це прокип'ятити на повільному вогні і ви отримаєте прекрасний засіб для протирання обличчя».

Не дивно, що такі рецепти викликали різні наклепи, про таких парфумерів говорили, що вони чаклуни.

Тиціан "Портрет дами в бідому"

Однак, серед таких рецептів в XVI столітті були і справді дієві. В них був використаний багатий досвід попередників і зароджена наукова основа, але вони утримувались в цілковитій таємниці і передавалися від батька до сина. Тому вони були загадковими для більшості.

З 1566 року при дворі з'являлись не інакше, як в білих перуках з нафарбованим обличчям. Вже при Карлі IX волосся завивали і пудрили: брюнетки використовували фіолетову пудру, а блондинки – білу. Цікаво, що коли серед чоловіків було модно носити білі перуки, жінки – навпаки фарбували волосся в чорний колір.

Рум'яна і білила використовували не для краси, а просто в угоду моді. Навіть квітучі, сяючі від здоров'я і краси дівчата повинні були «малювати» обличчя, руки і шию.

Головною ознакою краси було біле обличчя і ніжний рум'янець. Однак, у зв'язку з епідемією віспи майже не було жінок без якихось дефектів шкіри. Для того, щоб приховати їх і ще більше відтінити білизну обличчя, розповсюдився звичай прикрашати обличчя маленькими «мушками». Пізніше вони стали вирізуватися з оксамиту, муару*, тафти**. Форма їх стала складною. Мушки збільшились в розмірах, стали вирізувати цілі фігурки – тварин, птахів, рослин, квітів.

Карл IX

Запитання для самоконтролю

1. Як доглядали за обличчям в часи раннього Середньовіччя?
2. Чим обумовлена зміна естетичних смаків в готичний період?
3. В чому полягав догляд за обличчям і тілом?
4. Якою повинна бути ідеальна жінка з точки зору середньовічного суспільства?
5. Опишіть ідеальну жінку епохи Відродження.
6. В чому проявився «дивовижний підйом» розвитку косметичної галузі в XVI столітті?

*Муар – це щільна тканина полотняного плетіння на шовковій чи ацетатній основі з розводами, які переливались на світлі.

** Тафта – легка шовкова тканина полотняного плетіння.

Тема3. Особливості використання декоративної косметики в XVIII-XIX ст.

Бароко

Література: Криксунова І. Книга-подарок, достойний королеви красоти.- СПб.: прайм-Еврознак, 2003.-256с. (с.33-34)

Секреты женской красоты /Сост. О.В. Таглина.- Харьков: Фолио,2005. -285с. (28)
webcommunity.org.ua

Бароко – це стиль XVII – середини XVIII століття. Полотна Рубенса демонструють всю велич і розкіш цієї епохи. Ідеалом була імпозантна зовнішність. Жінка того часу повинна мати тонку талію, стягнуту корсетом (до 40 сантиметрів) і спокусливі форми. Улюбленими кольорами були синій, жовтий, цегляно-червоний, перлинно-сірий. У красунь епохи бароко ніжна, білосніжна шкіра і світле волосся.

В XVII столітті при французькому дворі з'явилася новинка: обличчя фарбували, керуючись прикладом Катерини Медичі. Вона захопила з рідної Венеції рум'яна, які були приготовані на основі свинцевих білил, змішаних з кіновар'ю (ртутний камінь). Саме завдяки цій великій жінці косметичні смаки італійок знайшли свою другу батьківщину у Франції, яка згодом стала законодавцем мод.

На початку XVII століття найсерйознішим чином було поставлене питання: чи може дама носити на обличчі більше трьох «мушок», так як кількість їх доходила до вісімнадцяти. Малювання було надто складним і вимагало багато часу, іноді для цього запрошували художників. Тому обличчя, голову і руки мили досить рідко, і взагалі гігієна була не в пошані. Краса важливіша! Вмивались не кожного дня, а помади, що наносились на обличчя, до кінця тижня створювали товстий шар. Жінки, дівчата і навіть чоловіки рум'янилились і підфарбовували губи.

В другій половині XVII століття в європейській моді стали панувати смаки французького двору, короля Людовіка XIV (1638-1715). Все це сприяло зміні естетичних ідеалів на епоху Бароко. Особиста гігієна на той час не була звичним явищем. Навіть сам король мився за своє життя лише чотири рази, зазвичай тільки обприскував руки і обличчя жасминовими духами. Французька парфумерія того часу була на значному підйомі.

Цікавими були і умови в яких працювали парфумери (тоді не існувало поняття «косметолог», а парфумери виготовляли і парфумерію і косметику).

Лавка парфумерів, зазвичай, розташовувалась на незвичній вулиці, з похмурими стінами будинків чи біля переїзного мосту. З виставленими на полицях, ніби спеціально грубої форми посудинами, лавка здавалася хованкою чаклуна, до якого звертались за красою і молодістю.

П. Рубенс "Портрет СусанниЛунден"

Позаду такої лавки знаходилась ще одна з темними дверима, які відкривали кімнату не менш таємничу – в ній у великій таємниці здійснювались незчисленні ритуали виготовлення мазей, рум'ян, духів, призначені для продажу. Окрім господаря і одного з його найближчих учнів, ніхто не мав доступу в «храм краси».

Вид цієї своєрідної лабораторії, таємничість, що оточувала її, іноді дуже важкі запахи, що виходили з приміщення, не рідко приводили в жах не тільки необізнаних селян, але й оточуюче населення. Зустрічаючи на вулицях парфумера закутаного в плащ, зі шпагою біля пояса, люди тримались осторонь.

Парфумер часто ставав жертвою мас, які вбачали в ньому причину будь-якого нещастя, нав'язаного його діями. І справді, він був, бажаючи чи не бажаючи того, співучасником злочинів і вбивств.

Чаклунами і чародіями звали тих, хто займався окрім виробництва і торгівлі парфумерією і косметикою, ядами, створенням «любовних» напоїв і передбаченням долі. В часи Катерини Медичі було отруєно багато людей ядовитими духмяними рукавичками, губними помадами, пудрами, духами...

Рококо

Стиль Рококо панував у XVIII столітті. Ідеалом була манірна, ніжна зовнішність. Обов'язковим атрибутом як жінок, так і чоловіків була велика напудрена перука. Красуня того часу – лялькова, мініатюрна, невисока за зростом, з тонкою талією і вузькими плечима.

XVIII століття стало століттям розквіту французької косметики. Француженки стали особливу увагу приділяти підведенню очей і вій, головний акцент робили на вибілення обличчя. Як і в XVII столітті використовували «мушки». Вважалося, що білизна повинна бути нерівномірною: лоб повинен бути світлішим за скроні. В альманасі «Бібліотека для дам», що був випущений в 1764 році, писалось: «навколо рота білий колір повинен відливати жовтизною алебастру». В фаворі був червоний колір, настільки яскравий, що складав враження ненатуральності. Особливо це було помітно на вибіленому обличчі. Косметикою користувалися як жінки, так і чоловіки.

Були й інші особливості макіяжу в ту епоху: поганим тоном вважалося, якщо дами не наносили яскраві рум'яна нижні повіки – для надання вогняності погляду. Необхідно було додавати до макіяжу голубої фарби, намітивши її за допомогою ниточки вен на обличчі, грудях, плечах. Все це робилось з метою підкреслити і відтінити засліплюючу білизну.

У Франції в XVIII столітті світські левиці не мали права ігнорувати рум'яна. Версальський двір часів Людовіка XV був шокований, коли прибула наречена дофіна, яка нічого в своїй країні не знала про рум'яна. Щоб принцеса стала рум'янитись знадобився придворний вердикт. Віра в магичні властивості парфумерії і косметики збереглася з XVII століття.

Однак, таке відношення до косметики було далеко не в кожній країні. Наприклад, англійські пуритани виступали проти французьких експериментів з розфарбовування обличчя. В 1779 році британський парламент видав закон, який оголосив: «Всяка жінка, незалежно від походження і віку, будь то дівиця, заміжня чи вдова, якщо за допомогою духів, помад, рум'ян, високих підборів чи кринолінів звабить підданого Його величності, буде осуджена як за чаклунство і такий шлюб буде вважатися недійсним». А в ті часи звинувачення в чаклунстві грозило смертю. Однак, у XVIII столітті англійські леді посилювали густоту своїх брів за допомогою мишачої шерсті.

XIX століття

Початок XIX століття в мистецтві і літературі мав назву Ампір.

Ідеальна жінка того часу мала юну, дівочу фігуру з невеликими грудьми і довгими ногами. В епоху ампіру дами часто простуджувалися через те, що їх одяг не захищав їх від холоду.

В моду входить гіперболізована витонченість, зніженість і манірність. Красивою стає бліда безкровна шкіра. Ідеалом вважається жінка, котра від чогось страждає, найкраще – хвора на анемію. Усе природне і здорове починає вважатися грубим і примітивним. Рум'янець, засмага, сильне тіло стають ознакою низького походження. Гонитва за блідістю сягає такого абсурду, що дами починають навмисне трітис цинком.

Період Романтизм відзначився поверненням гігієни. Ідеалом краси була жінка з блідим хворобливим відтінком шкіри, тонкими вустами, сумними очима. Жінки протирали шкіру настоями з додаванням шафрану і підфарбованих синіми чорнилами, відважно пили укус, вживали неймовірну кількість лимонів. Голодніли до повної знемоги, щоб позбутися грубого і непотрібного здоров'я. Якщо таку даму запрошували на обід, вона всім своїм виглядом повинна була показувати зневагу до радощів буття. Полеміка на предмет макіяжу, що була піднята в суспільстві, як і будь-яке соціальне явище, відображала напругу між консервативними цінностями буржуазії і лібералами.

В XIX столітті косметика використовувалась вміло. Якщо раніше вона служила для «розфарбовування» обличчя, то тепер лише підкреслювала природні риси, відтінюючи їх, роблячи ніжнішими. Французька косметика набуває загального визнання. Тонкі білила, рум'яна різноманітних відтінків, фарби для брів і вій користуються попитом на міжнародному ринку поряд з предметами розкоші. Використовують англійський укус, помаду у вигляді паличок, «римську воду» і духмяні висівки для очищення волосся. Якщо в XVIII столітті допустима була наявність «комах» в жіночих куафюрах, то XIX століття принесло з собою культ чистого тіла.

Друга половина XIX століття відзначилась великими науковими відкриттями, дослідженнями, з'явилася фотографія, зросла кількість залізниць, промислових підприємств. Це був період активної жіночої емансипації. У моді панував еклектичний стиль, але без смаку.

В XIX столітті в європейських країнах будували банні приміщення, чистота стала звичним явищем. До цього обличчя протирали тільки спиртом. Косметику використовували помірно. Дами використовували косметику лише в поєднанні з бальним туалетом і зачіскою. Вільно користуватись макіяжем було дозволено повіям та акторам на сцені.

В 1863 році Бодлер розмістив у «Фігаро» свою «Похвалу макіяжу», одночасно прославляючи і захищаючи це мистецтво.

В Москві в 1864 році відкрилось «Товариство Брокар» -парфюмерно-косметичний заклад. Раніше косметичні товари і модні журнали виписувались з Парижа. Власник фабрики, французький підданий Брокар, довів, що парфумерія, виготовлена в Росії, не поступається французькій. Російські парфумерні вироби завоювали призові місця на міжнародних і внутріросійських конкурсах. Особливою популярністю користувалися саше – сухі духи, які виготовлялись з ароматичних рослин, духмяних речовин і упаковувалися невеликі оксамитові чи шовкові мішечки. Вони використовувались для ароматизації білизни, плаття. Міжнародна виставка у 1882 році в значній мірі збільшила попит на російські парфюмерно-косметичні товари.

Після націоналізації в 1918 році фабрика Брокара була перейменована в «Нову зорю».

Стильовий напрям кінця XIX – початку XX століття у культурі і мистецтві має назву

1890-1909 роки

«модерн». Ідеалом краси була загадково-витончена жінка, інтелектуальна і вчена. Вона висока і худорлява, у неї довгі витончені пальці і бліде обличчя з тонкими благородними рисами, напівприкриті, ніби втомлені очі.

Запитання для самоконтролю

1. Як змінилися ідеали жінки з XVIII по XIX століття?
2. Що таке «мушки»? для чого їх використовували?
3. Хто у XVIII столітті займався виготовленням косметики?
4. Як відносилися до гігієни тіла у XVIII і XIX століттях?
5. Які особливості використання косметики були у XIX столітті? Чи дозволялось всім користуватися нею постійно?

Тема 4. XX сторіччя

Література: Криксунова І. Книга-подарок, достойний королеви краси.- СПб.: прайм-Евронек, 2003.-256с. (с.35-41)

Егунян Т.Н. Визаж и основы стилистики

webcommunity.org.ua; history-life.ru; gugik.blogspot.com; igorserko.livejournal.com

Акторка Пола Негрі

Стильовий напрямок «Модерн» виник, як протест проти міщанського еклектичного стилю, як намір створити новий «смак» епохи. Законодавцями моди виступали актори, спортсмени, співаки.

На обличчя густо накладали косметику. Ніжна блідість, затемнені повіки – так званий «містичний погляд», яскраво нафарбовані губи; з'явилися накладні вій, які надавали очам таємничості.

В 1904 році в Європі виходить перший журнал «Мода», де жінки діляться своїми секретами збереження і підтримання краси, оскільки косметика все ще була на примітивному рівні, а багато засобів було використовувати надто ризиковано.

На межі століть нараховувалося не менше десятка аристократок, які з успіхом ділилися своїм досвідом, як бути красивою. Так робота графині де Трамар «Настільна книга жінки» містила оголошення з рекламним змістом косметичних товарів, рецепти по омолодженню та інше.

Блідість створювала рисова пудра і тальк, ароматизовані трояндовою чи лавандовою олією. Тонкою лінією голубого олівця підкреслювали жилки на скронях. Брови повинні бути темними і широкими, хто їх не мав домальовували олівцем, який замінив палену гвоздику. Заведено було рум'янити мочки вух.

В 1909 році Елізабет Арденн та Єлена Рубінштейн відкрили новий косметичний кабінет, засоби варили вдома в кухонних каstrулях.

В 1910 році в увійшла мода на Схід. Жінки почали фарбуватись як арабські красуні.

Француз Буржуа в 1912 році виготовив компактні рум'яна у вигляді пресованого порошку. Рум'яна випускались в десяти відтінках. Почали виготовляти олівці для брів і палички помади.

В 1913 році, за деякими джерелами, студент Уільямс змішав сажу і вазелін та запропонував скористатися своїй сестрі Мейбл (її ім'ям пізніше назвуть саму популярну туш в історії косметики). Через рік компанія MaxFactor випускає першу туш для вій у вигляді воску, який спочатку розплавляють, а потім наносять на вій.

В 1913 році заборонили використовувати свинцеві білила, на зміну їм прийшли органічні речовини. Відтінки пудри підбирали до типу шкіри. В 1914 році з'явилась перша компактна пудра в маленькому металічному упакованні з пуховкою і дзеркальцем. В 1915 році в Америці з'явилась губна помада в металічних футлярах з ковпачком.

Макіяж в стилі 20-х років

До середини 20-х років макіяж стає більш сміливим. Це знову ж таки пов'язано зі світом кіно – образом, який був придуманий для акторки Теодори БеррГудман (псевдонім Теда Бара). УільямФокс – один із засновників кіностудії «Фокс», придумав новий комерційний проект «жінку-вамп», який і втілював у вище названій акторці. Найбільш вдалим в образі виявилися очі: містику в образі надавала загадкова тінь у вигляді затемнення повік.

В 20-х роках всі акторки повторювали цей макіяж, чим були схожі одна на одну, як близнюки: Пола Негрі, Глорія Свенсон, в російському кінематографі – Віра Холодна.

У 1923 році з'являється у Радянському союзі перший журнал мод «Ательє».

В 1927 році з'явилася перша стійка помада «Червоний поцілунок», її створює Пол Бодекру.

Грета Гарбо

В 1931 році з'являється звукове кіно, мода залежить від жінок акторів.

Ідеалом 30-х років була струнка, спортивна жінка з тонкою талією й вузькими стегнами, довгонога з пухнастим волоссям. Робиться акцент на жіночність: груди, талію, стегна. Знову в моді декольте, але якщо спереду воно досить стримане, то ззаду спина оголюється фактично повністю. Лінія талії піднімається з стегон на своє природне місце. Стегна ідеалу ще вузькі, а груди – скромні, хоча тепер їх не приховують, а підкреслюють. Зачіски помітно подовжуються (до плечей) і ретельно укладаються (найчастіше завиваються хвилями). Завдяки голлівудським кінодівам ідеалом жінки

стає блакитноока блондинка з яскраво вираженими вилицями. Чоло красуні 1930-х років відкрито, брови вищипані і “здивовано підняті” за допомогою підведення. Агресивний помітний грим “а ля вамп” (модний у 20-х роках) йде у минуле. Тепер рум'яна ретельно розтушовуються, а губи тонко підводяться олівцем.

У другій половині 1930-х років в повітрі запахло порохом, і військові настрої тут же позначилися на жіночому образі. Як це не дивно на перший погляд, саме у війну ідеальний образ жінки гранично пом'якшується. Ідеальні жінки мають лялькові пухкі риси – напевно, саме за таку наївну беззахисну дівчинку хотілося битися солдатам однієї з найжорстокіших воєн.

Не зважаючи на події, які відбувалися в світі косметична галузь розвивається. В 1939 році з'являється перша водостійка туш, яку винайшла ЕленРубінштейн для водного балету. Вона ж через 19 років «вдосконалила» процес нанесення туші – придумала круглу щіточку, виготовлену із металу.

В повоєнні роки модно було фарбувати губи яскравою помадою, значно збільшуючи їх природну форму. Брови вищипували в тоненьку ниточку – ця мода прийшла з кіноекранів.

Мода 1950-х років вважається найбільш витонченою за все XX століття. Ідеалом жінки стали граціозні феї з маленькими голівками, похилими

Софі Лорен

плечима, великими високими грудьми та осиною талією (згідно з канонами об'єм талії повинен був становити 25 см). Такій талії повинні були відповідати пишні округлі стегна і пишні груди.

Повернення до консервативних цінностей особливо яскраво проявилось в США, де жінка відтепер має не тільки втілювати собою ідеальну матір і дружину, але при цьому і виглядати, як принцеса. Тому вже з ранку домогосподарка приводила себе в парадний вигляд:

робила макіяж (виразний – з кольоровими тінями на повіках і подовженим чорним контуром по верхньому краю); зачіску (в моді були пишні зачіски з начісом, завивкою або кінським хвостом); одягала красиву сукню, а під неї – обов'язкові нейлонові панчохи і туфлі на високих підборах.

В другій половині XX століття технічні й технологічні можливості сприяли розвитку перукарського мистецтва, й косметології зокрема. Так з розвитком кіноіндустрії, широкий загал людей став наслідувати зірок телебачення.

Особливою рисою макіяжу 60-х років став своєрідний макіяж. Після виходу кінострічки «Клеопатра» з Елізабет Тейлор у головній ролі в моду увійшли чорні «стрілки» на верхніх повіках, що заходили за зовнішній кут ока. Світлий тон помади надавав жінкам ніжності та сексуальності.

Ідеалом 60-х є струнка, молоденька і примхлива дівчина (еталон – перша супермодель Твіггі – в 16 років при зрості 165 см важила 45 кг!). Головною особливістю зачісок стають чубчики і «кінські хвости», а косметика акцентує увагу на очах (великі вії і знамениті наведені «стрілки»).

У 1960 році на ринку косметики з'являється кольорова туш. Причому відразу в двох косметичних фірмах: Revlon випускає синю туш, а MaxFactor – синю, зелену і золотисту.

В 50-60-х роках з'явилися відтінюючі підводки очей, перламутрові губні помади, стали модними накладні вії,

рум'яна. Розріз очей змінювали за допомогою маскара, олівців, надаючи їм форми «мигдалю», «очей Клеопатри», «східну» (як

у японців, в'єтнамців, монголів). Використання тонального крему стало звичним явищем.

В 70-х ідеалом жіночої краси є тендітна висока плоскогруда блондинка з великими очима за окулярами-метеликами, косою і бровами-ниточками.

Засоби по догляду за тілом в 70-х роках стали не тільки різноманітними, але і спеціалізованими. Шукайте свої кольори, свій стиль, будьте самі собою, а не кимось іншим, немає некрасивих жінок, є лише жінки, які себе не знають – це девізи всіх модних журналів того часу. Вперше в

Твіггі (Леслі Хорнбі)

Мода 70-х років

історії поняття краси настільки змінилось, що чоловіки і жінки змогли вільно обирати свій образ у відповідності до свого стилю життя, не підкорюючись вимогам моди. Макіяж став засобом самовираження. В ці роки дебютувала фітотерапія.

70-ті завершуються появою нового явища в молодіжному середовищі – панків. Вони демонстрували свій відрив від суспільства, шокували і провокували його.

Мода 80-х років

впадини відтінюють різними відтінками коричневого, бежевого, малинового, червоного. При цьому кольори змішували. Вії інтенсивно фарбували. Використовують рум'яна, різні види пудри. Новий модний напрямок «аксон» пропонує коричнево-оранжеві, бежеві, морквяні відтінки пудри, рум'ян, олівців і помад. Особливу увагу приділяють очам.

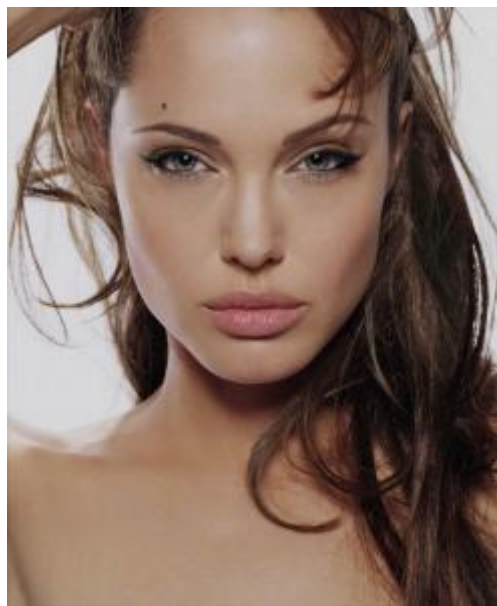
СьюкіСью

Незабаром співачка СьюкіСью з блідим обличчям і темними очима, одягнута в костюм готичної жриці стане героїнею готичної субкультури.

1990 роки вирізняються зміною канонів краси на «героїнову елегантність». Всі модельєри мріють про жінку, яка нічим не відрізняється від інших. Мода і краса схилиються до мінімалізму. Колір макіяжу непомітний: губи мають легкий відблиск, колір обличчя природний. На противагу непоказному макіяжу дуже активно розвивається косметологія. Наступне тисячоліття назвуть

тисячоліттям вічної молодості.

В наш час ідеали жіночої краси міняються настільки швидко, що відслідкувати їх практично неможливо. Найкрасивішою жінкою планети в 2009 році визнано Анджеліну Джолі.

Анджеліна Джолі

Отакі примхливі смаки наших мужчин: красуня однієї епохи вважалася потворою в іншу епоху.

Запитання для самоконтролю

1. Чим спричинене виникнення стильового напрямку «Модерн»?
2. Які досягнення в індустрії краси були зроблені в 1900-1920-х роках?
3. Яким був макіяж в 30-40х роках ХХ століття?
4. Як змінився макіяж в 50- роках ХХ століття?
5. Опишіть ідеал краси 60-х років ХХ століття?
6. В чому особливості проведення макіяжу в стилі «Диско»?

Тема 5. Особливості використання декоративної косметики в країнах Сходу

Література: Криксунова І. Книга-подарок, достойний королеви краси. - СПб.: прайм-Евронік, 2003. - 256 с. (с. 96-97)

Егунян Т. Н. Визаж и основы стилистики. (с. 38-39)

Брови.net; myhelper.in

<http://robertoqh.livejournal.com/23405.html>

В Древньому Китаї ідеалом жіночої краси була маленька, тендітна, з малесенькими ніжками. Щоб вони залишалися маленькими, дівчаткам незабаром після народження перебинтовували їх туго, щоб припинити ріст.

Жінки білили обличчя, рум'янили щоки, подовжували брови, фарбували нігті в червоний колір. Довгі нігті вважали символом багатства і достоїнства. За нігтями ретельно доглядали, прикрашали їх, а для збереження одягали спеціально багато прикрашені «наперстки» з дорогоцінного металу чи кістки.

Красуні Китаю щільно білили шкіру, маскуючи всі дефекти на обличчі.

Древні китайці для устрашання неприятеля розписували обличчя фарбами, частіше тушшю.

Японські жінки, як і 100 років тому прикрашають себе білизнаю. У витоків цього феномену – гейша (з японської «гей» – мистецтво, «ша» – особистість). З'явившись в кінці XVIII століття світ гейш, який називали світом квітів і верб, підкорювався суворим ритуалам.

Сеанс макіяжу займає в японській гейші не менше години. Спочатку на шкіру наносять білила і ретельно їх розтушовують, після чого обличчя покривають білою пудрою. За тим набілене обличчя відтінюється ніжно-рожевими рум'янами, для фарбування губ гейша подрібнює помаду-олівець в маленькій коробочці і змішує з цукровою пудрою для надання блиску. За тим вона проводить чорну лінію по краю верхнього повіка і рожеву – по нижньому. Після цього приводить до ладу зачіску. Вона настільки складна, що її виконують один раз на вісім днів. Щоб зберегти її форму гейша повинна спати на спині, причому подушка повинна бути жорсткою, набитою стеблами гречихи. В жодному разі не використовують духи.

В Росії здавна було розповсюджене щотижневе миття в бані. Якщо бані не було (це зустрічалося досить рідко, адже кожен хутір і майже кожен селянський двір мав свої бані), мились і парились в російських пічках.

В XVII-XIX столітті придворна знать і буржуазія Росії, яка багато в чому наслідувала захід, перейняла від французької знаті багато традицій. Особливо цим відрізнялося XVIII століття. Білила, рум'яна і пудру наносили товстим шаром на волосся, руки і шию, часто змінюючи обличчя до невпізнанності. Причому розфарбовані таким чином «ляльки» вмивались досить рідко. Маленька комірка – це все що було для гігієнічного обслуговування.

Боярині не тільки білились, фарбувались і сурьмили брови, але й фарбували зуби.

Блазні і скоморохи теж не обходились без примітивних рум'ян і сажі. Дівчата із простого люду рум'янили щоки, не маючи в цьому потреби.

Красуні в світі Ісламу

Арабський Схід сформував свої ідеали краси. В ісламі жінка – одна з невід’ємної частини раю, а тіло її божественне по своїй природі.

Основним ритуальним і цілющим косметичним засобом являється хна. Зуби чистять порошком із перлів і коренів горіхового дерева. Підводку роблять із сурми, мінералу з металічним блиском. Готують підводку старі досвідчені жінки, які мають свої секрети. Кусочок сурми загорнутий в ганчірку просякнуту оливковою олією кладуть на жаровню, нагрівають до тих пір, доки не утвориться зола, за тим товчуть разом з двома квітками гвоздики, декількома зернятками кардамону, краплинкою мускусу. Потім просіюють через марлю доки суміш не стане на дотик як тальк і зберігають у флаконі. На щоки наносять яскраво-червоні рум’яна, зроблені із шафрану, розчиненого в оливковій олії.

В гаремах жінки проводили багато часу, піклуючись про свою зовнішність. Вони робили масаж, видаляли волосся, доглядали за нігтями і обличчям. На вії наносили чорну фарбу, за допомогою туші збільшували очі, губи і ясна фарбували в яскравий червоний колір, завдяки жуванню бетелю, на щоки наложували шар рожевої пудри. В Багдаді в XII столітті функціонувало біля п’яти тисяч так званих «хамманів», тобто інститутів краси.

Мистецтво прикрашання тіла в Індії

Індуски чорнили брови і фарбували нігті червоною фарбою. Білили обличчя і шию, фарбували щоки і вії, золотили губи і покривали коричневою фарбою зуби.

Давню історію має мистецтво розпису тіла і рук хною або механді (з’явилося 5000 років тому). Воно активно використовується як в ритуальних церемоніях, так і в повсякденному житті. Жодне індійське весілля не обходиться без розпису. Орнаменти можуть бути дуже різноманітні. Досвідчені майстри створюють справжні шедеври, причому без трафарету. Руки розфарбовують як з внутрішньої, так і зовнішньої сторони.

Головною прикрасою нареченої є бінді – точка на лобі.

Місце на чолі між брів (там де наноситься бінді) вважається шостою чакрою (аджною), саме там, де за віруваннями індусів міститься «прихована мудрість». Адепти індуїзму вважають цю чакру шляхом виходу енергії *кундалані*. Бінді покликане накопичувати енергію та посилювати розумову концентрацію, а також захищати від демонів, злого ока та поганого талану. Додатково, разом із бінді, заміжні індійки наносять обрядову жовтогарячу смугу на проділ волосся (чи на чоло, туди де починається волосся), як символ свого родинного статусу. Під час обряду шлюбу, наречений великим пальцем руки наносить кіновар (червоний фарбник) на лоб нареченої - відзнаку, яку дівчина носитиме до кінця життя, вже у якості дружини.

Традиційно бінді малювалося лише на лобі заміжних жінок. Це було розпізнавальним знаком, разом з кольоровим проділом, пофарбованим у смугу червоного кольору. Для цього використовують кумкум. Також заміжні жінки проварбовують проділ такою ж по кольору фарбою, але іншу за складом – її називають сіндур. Кумкум виготовляють з червоної куркуми, а сіндур з додаванням окису цинку. Вважається, що ці матеріали приваблюють благополуччя і все світле в сім'ю. Вдовам було заборонено малювати собі бінді і носити прикраси. Зараз традиції бінді дещо змінилися і можуть значно відрізнятися від колишніх. Зокрема в деяких місцях Індії дозволено малювати бінді і молоденьким дівчатам, які ще не перебувають у шлюбі, щоправда, ці бінді повинні мати чорний колір. Замижні жінки носять бінді червоного і бордового кольору. Зараз бінді можуть малюватися не тільки фарбою, а й наклеюватися у вигляді мушки з чорної або червоної тканини. Однак тепер бінді може підбиратися і в колір одягу, синього або зеленого кольору. У ювелірних магазинах також можна зустріти коштовні бінді з благородних металів та яскравих камінців.

Культура бінді серед сучасної індійської молоді не дуже розповсюджена і молоді дівчата наносять цю прикрасу лише за офіційних нагод.

Однак бінді носять і чоловіки. Вони використовують яскраво-червону бінді, як символ духовної чистоти і мудрості. Сьогодні чоловіки прикрашають чоло під час проведення релігійних обрядів в храмах чи після них. Окрім кумкуму точка досить часто ставиться абхір (сажою).

Для індійських жінок також є досить поширеною прикрасою є проколотий ніс. Найбільш розповсюдженою є phul (дослівно – квітка), це цвяшок, як правило, без кріплення. Часто це просто перлинка або камінець. Nath – це кільце, що ставиться в ніс і закріплюється. Вони можуть бути різні по величині. Зазвичай дівчата з півдня проколюють праву ніздрю, а північна Індія – ліву.

Boolak – це прикраса, яку носять в перетинці носа.

Вона характерна для дівчат з південної Індії. Проте північні дівчата носять ланцюжок, що з'єднує ніс з вухом.

Натх з ланцюжком

Запитання для самоконтролю

1. Чим відрізняється культура прикрашання тіла в різних куточках Сходу?
2. З чим найчастіше пов'язують прикраси для обличчя і тіла?
3. Опишіть, яким повинен бути макіяж гейші.
4. Що таку бінді?
5. З якого матеріалу виготовляють фарбу для бінді?

Список використаних інформаційних джерел

1. Егунян Т.Н. Визаж и основы стилистики.
2. Криксунова И. Книга-подарок, достойный королевской красоты.-СПб.: прайм-Еврознак, 2003.-256с.
3. Лосева Е.В. Правда о косметике.-Ростов н/Д: Феникс, 2002.-224с.
4. Перукарське мистецтво: Підручник: У 3 кн. / За заг. ред, В. Ф. Орлова. — К.: Грамота, 2005. — Кн. 1: Історія перукарської справи / І. І. Оболенська, Л. С. Сургай, С. Б. Шевелюк. — 352 с.: іл. — Бібліогр.: с. 339
5. Риммель Ю. Энциклопедия парфюмерии/ Пер. с нем. Ю. Кузиной. –М.: КРОН-ПРЕСС, 1998. –320с.
6. Секреты женской красоты /Сост. О.В. Таглина.–Харьков: Фолио,2005. –285с.
7. Фридман Р.А. Парфюмерия и косметика.–М.:Пищевая промышленность, 1968.–192с.
8. <http://gugik.blogspot.com>
9. <http://bibliotekar.ru>
10. <http://brovi.net>
11. <http://hammam.com.ua>
12. <http://history-life.ru>
13. <http://igorserko.livejournal.com>
14. <http://manera.su>
15. <http://myhelper.in>
16. <http://nadiya-club.narod.ru>
17. <http://robertoqh.livejournal.com>
18. <http://shevv.ru>
19. <http://symbolsbook.ru>
20. <http://ukreferats.org.ua>
21. <http://webcommunity.org.ua>
22. <http://webcommunity.org.ua>
23. <http://wikipedia.org>
24. <http://zirop.ru>